

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 3. april 2024

Sag BS-31168/2023-HJR

(2. afdeling)

Hillerød Kommune

(advokat Thomas Birch)

mod

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

(advokat Inge Houe)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Hillerød den 18. juni 2021 (BS-14353/2020-HIL) og af Østre Landsrets 17. afdeling den 22. september 2022 (BS-26272/2021-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs, Jens Kruse Mikkelsen, Rikke Foersom og Mohammad Ahsan.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, Hillerød Kommune, har gentaget sin påstand om sagens fremme.

Indstævnte, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Anbringender

Hillerød Kommune har anført navnlig, at kommunen ikke har udvist retsfortabende passivitet. Hensynet til tilskadekomne As forventninger kan ikke begrunde retsfortabende passivitet. Sådanne forventninger er fuldt ud varetaget

ved arbejdsskadesikringslovens bestemmelser om tilbagebetaling, jf. lovens § 40 a.

Arbejdsskadesikringsloven indeholder ikke genoptagelses- eller søgsmålsfrister vedrørende et arbejdsskadeforsikringselskabs eller en selvforsikret arbejdsgivers adgang til at begære en sag genoptaget eller indbragt for domstolene. I fraværet af sådanne frister kan der ikke på ulovbestemt grundlag gennem anvendelsen af en passivitetsgrundsætning indføres sådanne frister, jf. bl.a. UfR 2018.491 H.

Højesterets dom i UfR 2008.1113 har ikke betydning, da Højesteret ikke udtalte sig om passivitet i relation til et forsikringselskabs eller en selvforsikrers anfægtelse af arbejdsskademyndighedens afgørelse om fastsættelse af varigt mén.

Sagens konkrete forhold understøtter ikke synspunktet om, at der foreligger retsfortabende passivitet. Hillerød Kommunes skadebehandlingselskab bad således den 16. marts 2018 om at få genoptaget spørgsmålet om anerkendelse af arbejdsskaden, der fulgte af afgørelsen af 26. januar 2010. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afviste ved sin afgørelse af 8. juni 2018 ikke at genoptage sagen med henvisning til retsfortabende passivitet, men lagde vægt på, at der ikke var kommet nye oplysninger, som med overvejende sandsynlighed ville have medført et andet resultat.

Afgørelsen om det endelige erhvervsevnetab, som afgørelsen af 26. januar 2010 er hele forudsætningen for, blev truffet den 13. september 2019. Hillerød Kommune anlagde sag mod Arbejdsmarkedets Erhvervssikring den 31. marts 2020. Allerede af den grund har kommunen inden rimelig tid gjort indsigelse mod afgørelsen af 26. januar 2010.

Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings) afgørelse af 26. januar 2010 er behæftet med væsentlige sagsbehandlingsfejl, idet sagen ikke har været tilstrækkeligt undersøgt.

Alle efterfølgende afgørelser i sagen er en konsekvens af, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ved afgørelsen af 26. januar 2010 anerkendte ulykken den 5. september 2008 som en arbejdsskade og fandt, at der var årsagssammenhæng mellem ulykken og en række helbredsmæssige gener hos A, som begrundede fastsættelse af et varigt mén på 20 %. Det er derfor af afgørende betydning for rigtigheden af de efterfølgende afgørelser i sagen om As tab af erhvervsevne, at afgørelsen af 26. januar 2010 er korrekt.

Hvis Hillerød Kommune skal kunne få medhold i de påstande, der er nedlagt over for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i erhvervsevnetabsagen – og som bl.a. relaterer sig til spørgsmålet om den medicinske årsagssammenhæng – skal

der foreligge et særligt sikkert grundlag, som det påhviler kommunen at tilvejebringe. Kommunens mulighed for at tilvejebringe dette består i at forelægge sagen for Retslægerådet, der skal have lejlighed til at udtale sig om tilskadekomnes helbredsmæssige forhold som helhed og deres årsag, hvilket uvægerligt må indebære en stillingtagen til følgerne af ulykken den 5. september 2008 og i konsekvens deraf en prøvelse af afgørelsen af 26. januar 2010. Også af den grund er der ikke grundlag for at afskære kommunen fra at få prøvet afgørelsen af 26. januar 2010 ved domstolene med den blotte begrundelse, at der er udvist retsfortabende passivitet.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har anført navnlig, at Hillerød Kommune har udvist retsfortabende passivitet i forhold til afgørelsen af 26. januar 2010 vedrørende varigt mén.

Arbejdsskadesikringslovens ordning og formål tilsiger, at et arbejdsskadeforsikringsselskab eller en selvforsikret arbejdsgiver ikke kan forholde sig passiv, hvis man ikke vil fortabe muligheden for at anfægte en afgørelse.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er forpligtet til at træffe materielt rigtige afgørelser. Dette betyder dog ikke, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er afskåret fra at påberåbe sig passivitet, når myndigheden bliver stævnet vedrørende en afgørelse, som myndigheden fastholder er materielt korrekt.

Fraværet af en søgsmålsfrist i den arbejdsskadesikringslov, der gælder for denne sag, er heller ikke ensbetydende med, at arbejdsskadeforsikringsselskabet eller en selvforsikret arbejdsgiver ikke skal reagere, når der er anledning hertil.

Passivitetsgrundsætningens anvendelighed følger forudsætningsvis af UfR 2008.1113 H og UfR 2011.2002 H, der fastslår, at arbejdsskademyndighedernes afgørelser i realiteten angår retsforholdet mellem tilskadekomne og forsikringsselskabet.

Arbejdsskadesikringslovens § 40 a om tilbagebetalingskrav indebærer ikke, at der er gjort op med ethvert hensyn til den tilskadekomne. Bestemmelsen kan ikke føre til, at passivitetsgrundsætningen ikke gælder over for et arbejdsskadeforsikringsselskab eller en selvforsikret arbejdsgiver.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings sagsoplysning har ikke været utilstrækkelig. Der er ikke kommet nye oplysninger, som begrunder, at Hillerød Kommune først har udtaget stævning den 31. marts 2020. Det forhold, at der den 13. september 2019 blev truffet endelig afgørelse vedrørende As erhvervsevnetab, er irrelevant, da passiviteten må vurderes i forhold til den afgørelse, der anfægtes, dvs. afgørelsen af 26. januar 2010 om fastsættelse af varigt mén.

Efter Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om varigt mén er der truffet en række afgørelser vedrørende As erhvervsevnetab. Afgørelserne udgjorde – ligesom de løbende betalinger, som kommunen foretog i overensstemmelse med afgørelserne – løbende påmindelser om sagen, hvilket også taler for, at Hillerød Kommune kunne og burde have reageret tidligere, og at A på sin side havde en berettiget forventning om, at afgørelsen af 26. januar 2010 var endelig.

Hillerød Kommune var ved sit skadebehandlerselskab opmærksom på sagen og anmodede den 16. marts 2018 om genoptagelse af spørgsmålet om anerkendelse af arbejdsskaden, og den 15. oktober 2019 anmodede man Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om genvurdering af den seneste afgørelse om erhvervsevnetab. Henvendelserne angik dog ikke det, som nu er sagens tvist, og viser derfor heller ikke som hævdet, at Hillerød Kommune ikke var enig i afgørelsen om varigt mén.

En efterprøvelse af afgørelsen om varigt mén er ikke nødvendig for at efterprøve afgørelserne om erhvervsevnetab. Den del af sagen verserer fortsat for byretten, og de medicinske spørgsmål, som kommunen har rejst, efterprøves i sagen vedrørende erhvervsevnetab, hvor der er sket forelæggelse for Retslægerådet.

Højesterets begrundelse og resultat

A, der var ansat i Hillerød Kommune, var den 5. september 2008 involveret i et færdselsuheld på vej til et internatkursus, som kommunen afholdt. Arbejdsskadenstyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) traf den 26. januar 2010 afgørelse om at anerkende ulykken som en arbejdsskade og fastsatte As varige mén til 20 %. Som følge heraf fik hun af Hillerød Kommune udbetalt en mén-godtgørelse på 150.400 kr.

Efterfølgende traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Ankestyrelsen fra 2011 en række midlertidige afgørelser om As erhvervsevnetab, der blev fastsat til henholdsvis 20 %, 30 % og 50 %. Disse afgørelser medførte, at hun af Hillerød Kommune fik udbetalt en månedlig ydelse i erstatning for erhvervsevnetabet. Den 13. september 2019 traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring endelig afgørelse om As erhvervsevnetab og fastsatte det til 70 %.

Hillerød Kommune anlagde den 31. marts 2020 sag mod Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Ankestyrelsen vedrørende størrelsen af erhvervsevnetabet og méngraden som følge af ulykken den 5. september 2008.

Byretten udskilte spørgsmålet om sagens fremme for så vidt angår Hillerød Kommunes påstande om méngraden til særskilt behandling. Den foreliggende

sag angår, om Hillerød Kommune på grund af passivitet er afskåret fra nu at gøre indsigelse mod afgørelsen af 26. januar 2010 om fastsættelse af As varige mén som følge af ulykken til 20 %.

Ved vurderingen af, om Hillerød Kommune har udvist retsfortabende passivitet i forhold til at gøre indsigelse mod den nævnte afgørelse om varigt mén som følge af ulykken, må der lægges vægt på, at kommunen i overensstemmelse med afgørelsen udbetalte méngodtgørelse til A, at kommunen ikke påklagede afgørelsen til Ankestyrelsen, og at kommunen først den 31. marts 2020 – dvs. ca. 10 år efter den omtvistede afgørelse – anlagde sag vedrørende spørgsmålet om hendes méngrad.

Endvidere må der lægges vægt på, at arbejdsskademyndighederne i flere af afgørelserne om erhvervsevnetabet udtrykkeligt har omtalt den nærmere baggrund for fastsættelsen af det varige mén til 20 %. Hillerød Kommune er således i løbet af de ca. 10 år blevet påmindet om afgørelsen af 26. januar 2010 om fastsættelsen af det varige mén, uden at kommunen har reageret på det.

Hertil kommer, at Hillerød Kommunes partsrepræsentant den 16. marts 2018 anmodede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om på ulovbestemt grundlag at genoptage afgørelsen af 26. januar 2010 for så vidt angår spørgsmålet om anerkendelsen af ulykken som en arbejdsskade, men uden særskilt at anfægte fastsættelsen af As méngrad.

På den anførte baggrund, og da der som anført af landsretten ikke er fremkommet nye oplysninger, som kan begrunde, at afgørelsen af 26. januar 2010 om fastsættelsen af As méngrad blev truffet på et fejlagtigt grundlag, tiltræder Højesteret, at Hillerød Kommune har udvist en passivitet, der medfører, at kommunen er afskåret fra nu at gøre indsigelse mod afgørelsen om varigt mén.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Hillerød Kommune betale 35.000 kr. til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.